

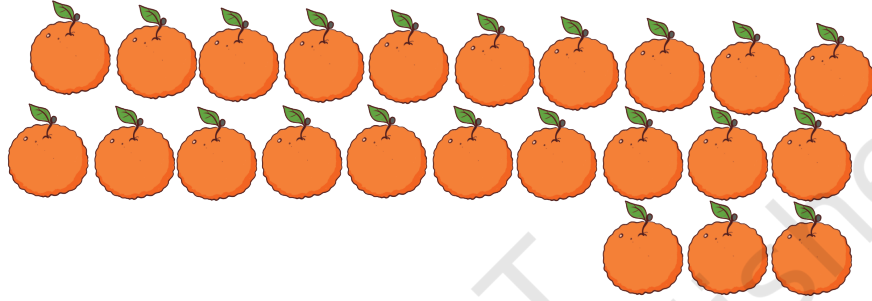
सङ्ख्याभिः सह आनन्दः

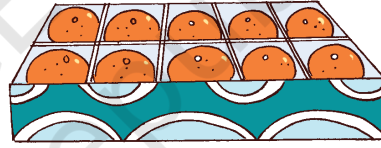
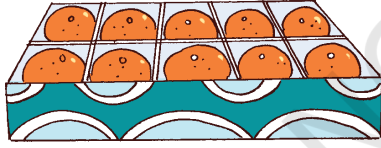
0124CH08

8

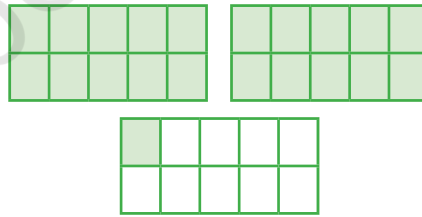
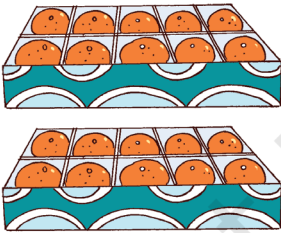
सिम्रान्-नाम्नी बालिका नारङ्गफलानि मञ्जूषायां स्थापयन्ती अस्ति। प्रत्येकं मञ्जूषायां 10 नारङ्गफलानि स्थापयितुं शक्यन्ते। तस्याः कृते कति मञ्जूषानां आवश्यकता स्यात् ?

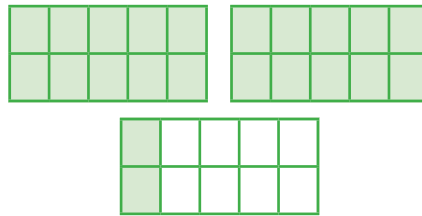
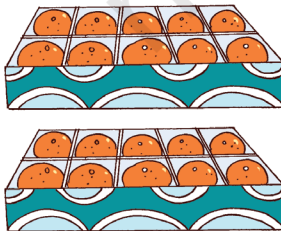
सा तानि मञ्जूषासु समायोजितवती

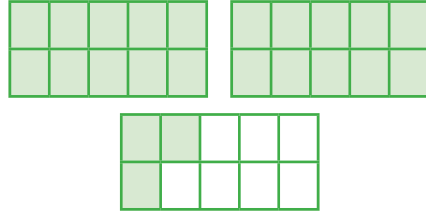
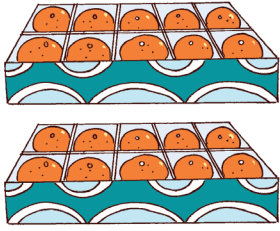
किं भवन्तः जानन्ति यत् कति नारङ्गफलानि सन्ति ?

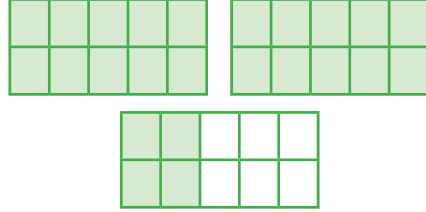
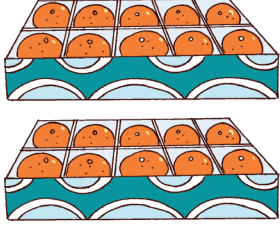
21
एकविंशतिः

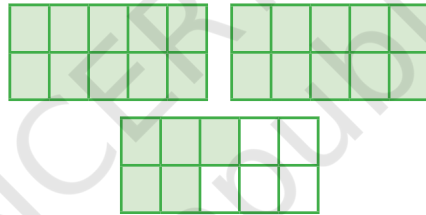
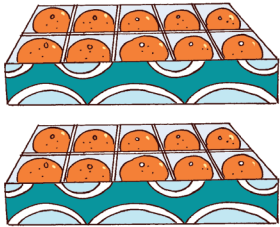
22
द्वाविंशतिः

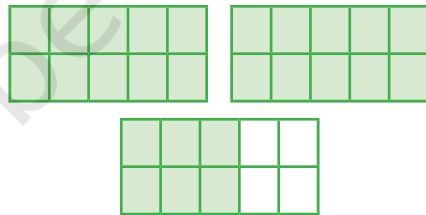
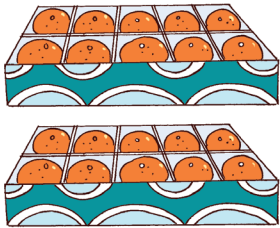
त्रयोविंशतिः

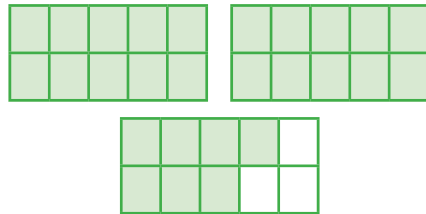
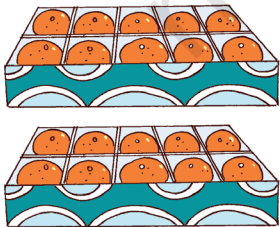
24
चतुर्विंशतिः

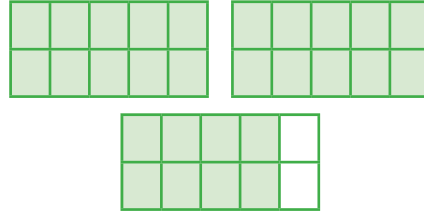
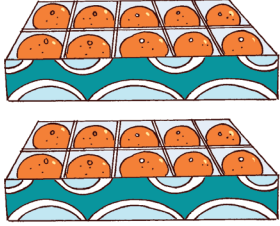
पञ्चविंशतिः

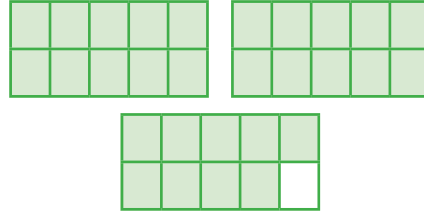
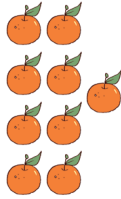
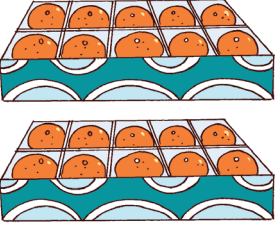
षड्विंशतिः

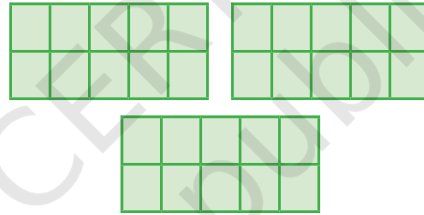
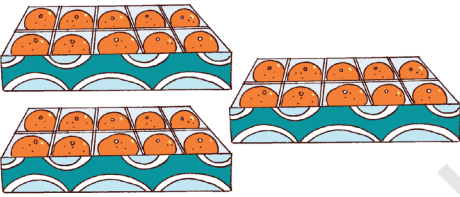
27
सप्तविंशतिः

28
अष्टाविंशतिः

नवविंशतिः

30
त्रिंशत्

21 तः 30 पर्यन्तं लिखन्तु

21

25

23

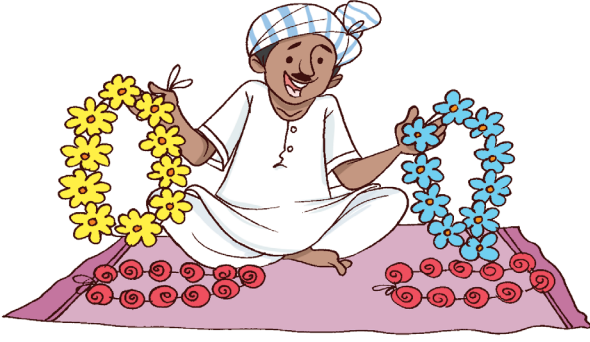
30

22

27

पुष्पसङ्ख्यां निम्बस्य दन्तमार्जकानां संख्यां च गणयाम ।

संख्या: 31 तः 50

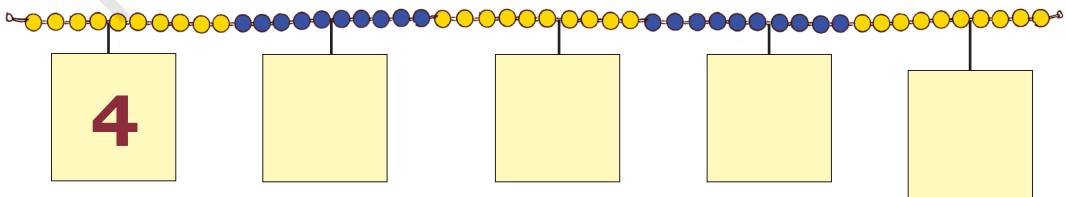
	31 एकत्रिंशत्		36 षड्त्रिंशत्
	32 द्वात्रिंशत्		 सप्तत्रिंशत्
	 सप्तत्रिंशत्		 अष्टत्रिंशत्
	 चतुस्त्रिंशत्		39 नवत्रिंशत्
	35 पञ्चत्रिंशत्		40 चत्वारिंशत्

	41 एकचत्वारिंशत्		46 षड्चत्वारिंशत्
	 द्विचत्वारिंशत्		 सप्तचत्वारिंशत्
	43 त्रिचत्वारिंशत्		 अष्टचत्वारिंशत्
	 चतुश्चत्वारिंशत्		49 नवचत्वारिंशत्
	45 पञ्चचत्वारिंशत्		50 पञ्चाशत्

एहि करवाम

- क. 1 तः 50 पर्यन्तं किमपि अङ्कपत्रकं गृह्यताम्। किं भवन्तः गणनसूत्रे (ginladi) सन्दंशिकायाः (clip) साहाय्येन अङ्कपत्रकं समुचितस्थाने स्थापयितुं शक्नुवन्ति ?
- ख. गणनसूत्रे स्थापितेषु अङ्कपत्रकेषु संख्याः लिखन्तु।

अङ्कान् गणयन्तु लिखन्तु च

संख्यां दर्शयितुं दशचक्रं पूरयन्तु । एकं भवतां कृते पूर्वमेव कृतम् अस्ति ।

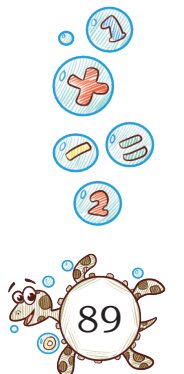
29
नवविंशति

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

41
एकचत्वारिंशत्

30
त्रिंशत्

21 तः 50 पर्यन्तं संख्यानाम् अवबोधनं कारयितुं गणनसूत्रस्य उपयोगं कुर्वन्तु। बालकान् प्रोत्साहयन्तु यत् ते प्रारम्भे गणनसूत्रस्य संख्यारेखायाः वा उपयोगेन कस्यापि प्रदत्तायाः सङ्ख्यायाः पृष्ठतः अवस्थितां संख्यां प्राप्तुं विपरीत-गणनायाः अभ्यासं कुर्वन्तु। एकवारं ते आत्मविश्वासं प्राप्नुवन्ति चेत् गणनसूत्रं विनाऽपि ते कर्तुं शक्नुवन्ति।

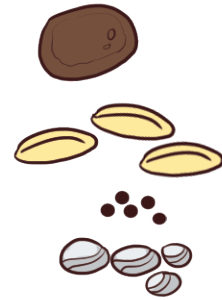
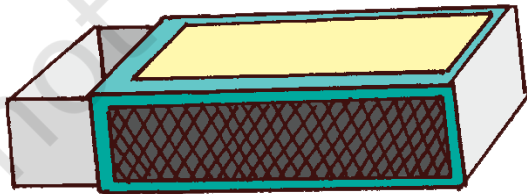

लुप्तसङ्ख्या: पूरयन्तु।

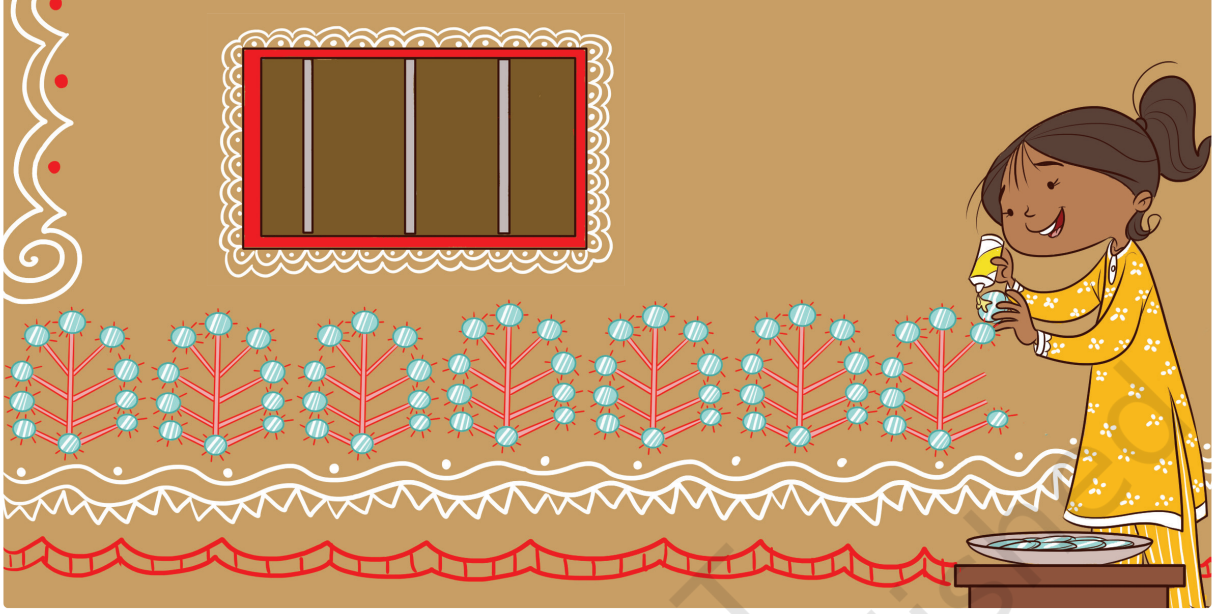
परियोजना-कार्यम्

फरहा अवदत् यत् सा स्वस्य अग्निपेटिकायां पञ्चाशतः अधिकानि आश्चर्यजनकवस्तूनि अस्थापयत् । तस्याः मित्राणि अचिन्तयन् यत् किम् एतावन्ति वस्तूनि भवितुम् अर्हन्ति इति। यदा सा स्वस्य पेटिकाम् उद्घाटितवती तदा तेषां महत् आश्चर्यम् अभवत्। किं भवन्तः कानिचन वस्तूनि सङ्ग्रह्य द्रष्टुं शक्नुवन्ति यत् एका अग्निपेटिका कति वस्तूनि धारयितुं शक्नोति ?

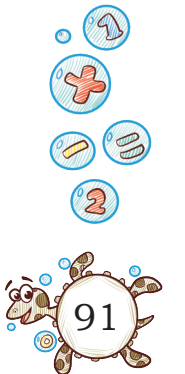
51 तः 99 पर्यन्तं संख्याः

अङ्किता स्वगृहे दर्पणान् संश्लेषयति। सा परिकल्पनायां कति दर्पणान् प्रयुक्तवती इति ज्ञातुं तस्याः साहाय्यं कुर्वन्तु।

51 तः 60 पर्यन्तं सङ्ख्याः गणयन्तु लिखन्तु च

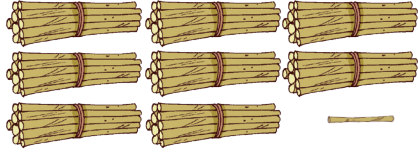
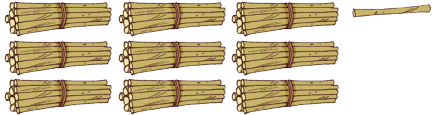
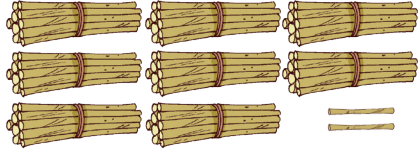
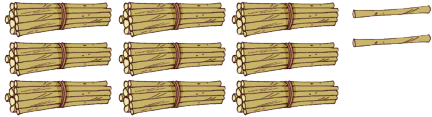
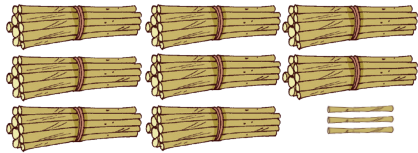
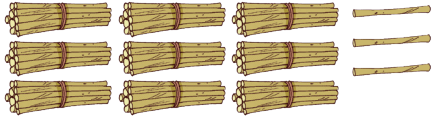
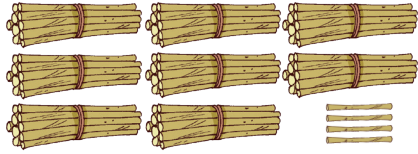
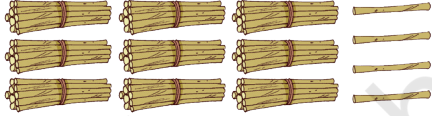
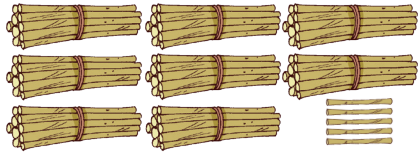
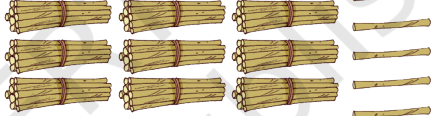
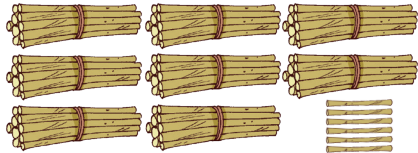
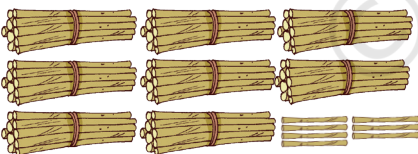
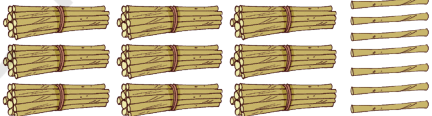
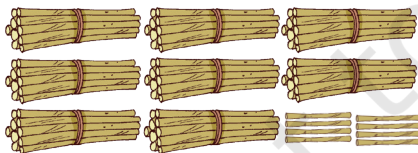
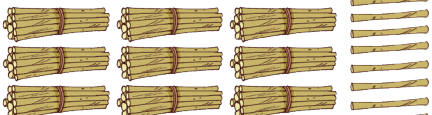
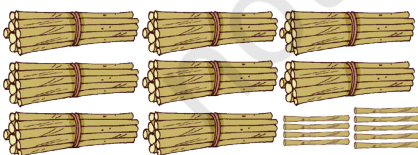
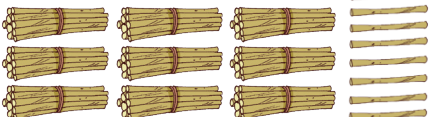
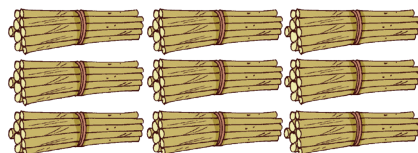
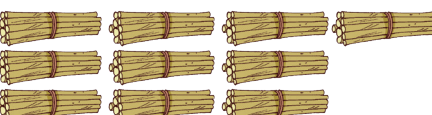
	51 एकपञ्चाशत्		 षड्पञ्चाशत्
	52 द्विपञ्चाशत्		 सप्तपञ्चाशत्
	 त्रिपञ्चाशत्		 अष्टपञ्चाशत्
	 चतुर्पञ्चाशत्		59 नवपञ्चाशत्
	 पञ्चपञ्चाशत्		60 षष्टिः

61 तः 80 पर्यन्तं सङ्ख्याः गणयन्तु लिखन्तु च

	61 एकषष्टिः		71 एकसप्ततिः
	62 द्विषष्टिः		72 द्विसप्ततिः
	चतुष्षष्टिः		74 चतुस्सप्ततिः
			75 पञ्चसप्ततिः
	षड्षष्टिः		
	अष्टषष्टिः		78 अष्टसप्ततिः
	70 सप्ततिः		80 अशीतिः

81 तः 100 पर्यन्तं सङ्ख्याः गणयन्तु लिखन्तु च

	81 एकाशीतिः		91 एकनवतिः
			
	83 त्रयशीतिः		
			
			95 पञ्चनवतिः
	86 षडशीतिः		
			97 सप्तनवतिः
			
	89 नवाशीतिः		
	90 नवतिः		100 शतम्

एहि करवाम

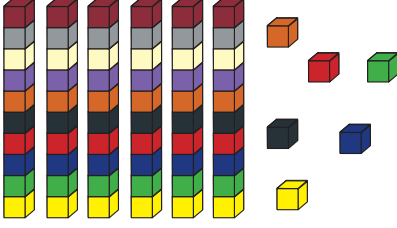
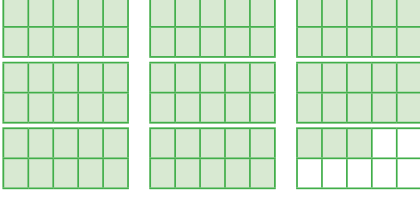
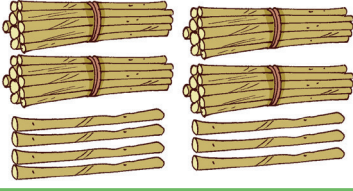
एकपक्षतः अन्यपक्षपर्यन्तम् एकं गणनसूत्रम् बध्नन्तु। कमपि एकं सङ्ख्यापत्रकं (1-99) चिन्वन्तु। गणनसूत्रे 'क्लिप' इत्यनेन सङ्ख्यापत्रकं समुचितस्थाने योजयन्तु। अन्येषां सङ्ख्यापत्रकाणाम् उपयोगं कृत्वा स्वमित्रैः सह क्रीडन्तु।

संख्याः योजयितुं गणनसूत्रस्य उपयोगं कुर्वन्तु। प्रदत्तयोः द्वयोः संख्ययोः मध्ये कामपि सङ्ख्यां पृच्छन्तु।

संख्यां गणयित्वा लिखन्तु।

लुप्तसङ्ख्याः पूरयित्वा स्खलनसोपानक्रीडां रचयन्तु।

100		98	97	96	95		92	
81	82	83	84		86	87	88	90
80	79		77	76		74	73	72
61	62	63		65	66		68	69
	59	58		56		54	53	52
41	42	43		45			48	50
40		38	37	36		34	33	32
21	22		24	25		27	28	30
20	19	18	17	16	15		13	12
1	2	3		5	6		8	9

एषा क्रीडा बहिः अपि क्रीडितुं शक्यते (सुधाखण्डेन चतुष्कोणाः, यष्टिभिः रज्जुभिः च सोपान-स्खलन-स्वरूपाः निर्माय) कानिचन कार्यपत्राणि चतुष्कोणेषु स्थापयितुं शक्यन्ते । निर्देशाः अपि परिवर्तयितुं शक्यन्ते यथा यत्र सङ्ख्या-परिवर्तनं भवति तां सङ्ख्यां प्रति कूर्दन्तु, दक्षिणभागे एकां सङ्ख्यां त्यक्त्वा कूर्दन्तु इत्यादयः ।

चित्रं पश्यन्तु

वार्तालापं करवाम

- क. चित्रे किं भवति इति अवलोक्य चर्चां कुर्वन्तु।
- ख. कानि भिन्नानि वस्तूनि यानि भवन्तः प्रदत्ते चित्रे पश्यन्ति?
- ग. चित्रे कति गृहाणि सन्ति ?
- घ. चित्रे कति जनाः सन्ति ?
- ङ. वृक्षस्य पत्राणि कति रेखाः उपयुज्य चित्रयितुं शक्यते इति अनुमानं कुर्वन्तु।
- च. किम् अस्याः चित्रकलायाः नाम भवन्तः जानन्ति ?
- छ. भारतस्य कः प्रदेशः 'वरली' इति चित्रकलायै प्रसिद्धः अस्ति ?

स्वस्य वरली चित्रं चित्रयन्तु

